

■ Velký průzkum HN

Zvýšení daní firmy často chápou, některé by ale všechny dotace škrty a zeštíhlily stát

Viktor Votruba
viktor.votruba@hn.cz

Kabinet se snaží snížit nabobtnalý deficit státního rozpočtu. „Pokud bychom nyní neshlápli na brzdu, situace by se vymkla kontrole za několik málo let,“ upozornil na čtvrteční tiskové konferenci vlády premiér Petr Fiala (ODS). S úsporami mají zadluženému státu významnou měrou pomoci firmy. Těm chce vláda zvýšit daň z příjmu ze současných 19 procent na 21 procent, což by mělo v roce 2025 státu vynést 22 miliard korun.

Kromě toho chce vláda zásadně snížit národní dotační tituly, a to průřezově v rámci většiny resortů. V letech 2024 až 2025 by tím státní pokladna měla ušetřit 54,4 miliardy korun. Nejvíce má v rozdělování dotací ušetřit ministerstvo průmyslu a obchodu (20 miliard korun), následované zemědělstvím (10,2 miliardy) a dopravou (šest miliard). Letos vláda počítá se schodkem státního rozpočtu ve výši 295 miliard korun.

Podle ministra financí Zbyňka Stanjury (ODS) vznikl v zemi kvůli dotacím neproduktivní byznys založený jen na nich. „Zapomněli jsme na původní význam dotací. Ty tu jsou od toho, aby vyrovnávaly nebo snižovaly regionální rozdíly. Nemůže se z nich stát regulérní průmysl Česka,“ uvedl Stanjura. Celý ozdravný balíček má podle něj příští rok státu přinést 94 miliard korun a přespříští 147 miliard korun.

Na dopady balíčku těchto změn na byznys se Hospodářské noviny zeptaly několika společností a oborových organizací.

S přispěním redakce a ČTK

Radim Jančura
majitel Regiojetu

Zvýšení daně z příjmů právnických osob a nemovitostí je správná cesta, stejně jako zvýšení odvodů OSVČ. Zdražení dálničních známek je ale špatná cesta, spousta lidí podle mého si vůbec známku raději nezaplátí nebo bude jezdit mimo dálnice. Daň z příjmů právnických osob 21 procent považuji za správnou a snesitelnou. V porovnání se zahraničím je to akceptovatelné.

Jan Doležal
prezident
Agrární komory ČR

Oznámit českým zemědělcům škrty v dotačních podporách ve výši 10,2 miliardy korun v následujících dvou letech, s nimiž již počítali, a navíc bez uvedení dalších detailů, považujeme za populistický a nesystémový krok, který přispěje k dalšímu ohrožení produkce kvalitních domácích potravin za dostupné ceny pro obyvatele.

Kvido Štěpánek
majitel Isolit Bravo

Ze zvýšení daně z příjmů právnických osob z 19 na 21 procent nejsme nadšení. Stejně jako u zvýšení daně

z nemovitosti, ať už to vnímám za firmu, nebo jako jednotlivce. Bezprostředně se nás to jako firmy dotýká, nemůžu změny jen vítat, to bych byl padlý na hlavu. Ale na druhou stranu musím říct, že pro ně musím mít pochopení. Stát peníze potřebuje. Mohu ale argumentovat, že vláda mohla šetřit na mnoha jiných místech. Například dotace bych zrušil paušálně. Každá dotace je polopodvod. Kvituji ale navýšení odvodů pro OSVČ, žiji na úkor společnosti. Oproti firmám jsou nesrovnatelně zvýhodněné, musí být postaveny na roveň zaměstnancům a firmám.

Tomáš Prouza
prezident Svazu
obchodu a cestovního
ruchu ČR

Rád bych u vlády viděl výrazně větší ambici u snižování výdajů, šlo jít mnohem dále. Vedle větší odvahy by to vyžadovalo výrazně vyšší snižování byrokracie a škrtnání zbytečných agend. V tomto vláda zatím hodně zaostává za očekáváním. Snižování DPH na potraviny na 12 procent je pro zákazníky dobrá zpráva, obchody to samozřejmě plně promítnou do cen. Jsem moc rád, že vláda vyslyšela naše argumenty a udržela stravování a ubytování ve snížené sazbě DPH.

Pavel Sobíšek
hlavní ekonom
UniCredit Bank

Zveřejněná fiskální opatření podporuji. Dávají smysl jak celkovým

rozsahem (1,1 procenta HDP pro rok 2024), tak strukturou v rozdělení na výdajové úspory a daňová zvýšení. Ze zvýšení daní radost nemám, ale v kontextu stavu veřejných financí chápu jejich nutnost. Pokud jde o zvýšení sazby daně z příjmů právnických osob, považuji toto plošné opatření za méně špatné než alternativní zvýšení „tomu ano, tomu ne“.

Jaroslav Hanák
prezident Svazu
průmyslu a dopravy

Návrh obsahuje opatření, proti kterým se musíme vymezit, jako je například zvýšení daně z příjmů právnických osob o dva procentní body, zrušení nepeněžních zaměstnaneckých benefitů či nedostatečné opatření na straně efektivity státu. Od středopravicové vlády jsme očekávali daleko větší zásah do úspor na straně státu a efektivity výdajů.

Luboš Kastner
místopředseda Českého
gastronomického institutu,
spolumajitel skupiny Hospodská

Jsem rozhořčen. Zejména neférovostí, kdy vláda dává dárek moravskému politickému Palermu u vína (zůstala nulová spotřební daň – pozn. red.) A pivařům, sladařům, pěstitelům ječmene i minipivovarům dává přímo pěsti mezi oči (zvýšení DPH na 21 procent – pozn. red.). Víno, jehož prodeje jako jediné kategorie dlouhodobě rostou, se podílí 25 procenty na prodejích alkoholu se 70 procent-

ním podílem importu, odvádí pouze čtyři procenta na spotřební dani (platí se například u sektů – pozn. red.). Vínem zlobbovaná vláda rozhoduje bez dopadových analýz a v chaosu, a likviduje tak českou gastronomii, zejména v regionech.

Martin Jahoda
šéf a spolumajitel
společnosti Emco

Oceňuji vládu za snahu toto téma řešit. Překvapuje mě však nárůst daně z příjmů právnických osob o dva procentní body, čekal jsem ho nižší. Podporuji snahu řešit cenovou hladinu potravin pomocí DPH, nerozumím však rozdílnému zdanění vína a piva.

Marek Španěl
CEO Bohemia
Interactive

Především představená opatření vnímám jako jasný signál, že stát na sobě a svém přebujelém způsobu fungování nehodlá nic zásadního změnit a naopak se rozhodl šetřit a více sebrat na straně občanů a firem. Za úplně špatné rozhodnutí pak považuji ještě další zdražení zejména dobře placené kvalifikované práce. Smysl naopak dává omezení dotací a zjednodušení systému. Čím méně výjimek a různých sazeb, tím lépe. Celkově jsem skeptický, že plánovaná opatření jsou dostatečná, a zvyšováním daní podle mě cesta k prosperitě nevede. Daň z příjmů firem je méně podstatnou částí všech těch opatření. Zvýšení o deset procent chápou jako potřebné.

■ Daně

Knihkupci slaví nulovou DPH, zlevnit mohou i potraviny

Tomáš Zítka
tomás.zitka@hn.cz

Knihkupci a nakladatelé se ve čtvrtek před oznámením vládního konsolidačního balíčku připravovali na špatné zprávy, nakonec však můžou slavit. Daň z přidané hodnoty se místo zvýšení o dvě procenta snížila na nulu. Strádající nakladatelé, které tíží vyšší ceny papíru, nájmu či energií, se tak vyhnuli „poslední smrtící ráně“, kterou původně očekávali.

Knihy tak představují ojedinělou výjimku v úpravě DPH, která má podle ministra financí Zbyňka Stanjury (ODS) za hlavní cíl zjednodušení systému. V něm v současnosti figurovaly tři sazby – základní 21procentní a dvě snížené (10 a 15 procent). Právě

snížené sazby se nyní sjednotí do jedné 12procentní. Ta bude nadále platit na bezpečkové výrobky, vodné a stočné, teplo, dopravu cestujících, ubytovací a stravovací služby, vstupenky na kulturní a sportovní akce, časopisy, léky, stavební práce pro bydlení, potraviny, dětské sedačky do automobilů a pohřební služby, uvedl Stanjura. Ostatní položky, které dosud byly v jedné ze snížených sazeb, se přesunou do základní 21procentní – jedná se například o točené pivo nebo noviny, přestože časopisy zůstanou ve snížené sazbě.

„Nulová sazba DPH pro nás byla dlouhodobým cílem, nečekali jsme ale, že se naplní už letos. Je to skvělá zpráva pro knižní trh, čtenáře a všechny, kdo touží po vzdělání,“ uvedl majitel nakladatelství Práh a předseda Svazu českých knihkup-

ců a nakladatelů Martin Vopěnka. „Pro nakladatele to je výrazná úleva, která usnadní vydávání náročnějších knih a umožní snížit ceny tak, aby byly dostupné,“ doplnil.

Zlevnit by mohly také nové byty či zdravotnické potřeby (například ortézy, bandáže atd.), které podléhaly 15procentní dani. Sloučením sazeb se u nich DPH sníží o tři procentní body. Léky jako takové ale paradoxně zdraží, jelikož zatím spadaly

do desetiprocentní sazby. „U volně prodejných léčiv se zvýšení DPH projeví přímo u pacientů, protože cena pro konečného spotřebitele se skládá z ceny výrobce, obchodní přírážky a DPH. Tím, že dojde ke zvýšení DPH, dojde i ke zvýšení finální ceny,“ řekl ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu David Kolář.

Vláda také vyslyšela dlouhodobé volání obchodníků a potravinářů po snížení DPH na potraviny, které za poslední rok výrazně zdražily. Snižování sazby přivítal například prezident Agrární komory Jan Doležal, podle nějž ale vláda v tomto směru mohla být ambicióznější. „Současně je třeba dohlédnout na to, aby snížení sazby skutečně pomohlo zákazníkům při nákupu základních potravin a nepřispělo pouze ke zvýšení zisků zahraničních obchodních řetězců,“

do desetiprocentní sazby. „U volně prodejných léčiv se zvýšení DPH projeví přímo u pacientů, protože cena pro konečného spotřebitele se skládá z ceny výrobce, obchodní přírážky a DPH. Tím, že dojde ke zvýšení DPH, dojde i ke zvýšení finální ceny,“ řekl ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu David Kolář.

Vláda také vyslyšela dlouhodobé volání obchodníků a potravinářů po snížení DPH na potraviny, které za poslední rok výrazně zdražily. Snižování sazby přivítal například prezident Agrární komory Jan Doležal, podle nějž ale vláda v tomto směru mohla být ambicióznější. „Současně je třeba dohlédnout na to, aby snížení sazby skutečně pomohlo zákazníkům při nákupu základních potravin a nepřispělo pouze ke zvýšení zisků zahraničních obchodních řetězců,“

do desetiprocentní sazby. „U volně prodejných léčiv se zvýšení DPH projeví přímo u pacientů, protože cena pro konečného spotřebitele se skládá z ceny výrobce, obchodní přírážky a DPH. Tím, že dojde ke zvýšení DPH, dojde i ke zvýšení finální ceny,“ řekl ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu David Kolář.

Vláda také vyslyšela dlouhodobé volání obchodníků a potravinářů po snížení DPH na potraviny, které za poslední rok výrazně zdražily. Snižování sazby přivítal například prezident Agrární komory Jan Doležal, podle nějž ale vláda v tomto směru mohla být ambicióznější. „Současně je třeba dohlédnout na to, aby snížení sazby skutečně pomohlo zákazníkům při nákupu základních potravin a nepřispělo pouze ke zvýšení zisků zahraničních obchodních řetězců,“

do desetiprocentní sazby. „U volně prodejných léčiv se zvýšení DPH projeví přímo u pacientů, protože cena pro konečného spotřebitele se skládá z ceny výrobce, obchodní přírážky a DPH. Tím, že dojde ke zvýšení DPH, dojde i ke zvýšení finální ceny,“ řekl ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu David Kolář.

Vláda také vyslyšela dlouhodobé volání obchodníků a potravinářů po snížení DPH na potraviny, které za poslední rok výrazně zdražily. Snižování sazby přivítal například prezident Agrární komory Jan Doležal, podle nějž ale vláda v tomto směru mohla být ambicióznější. „Současně je třeba dohlédnout na to, aby snížení sazby skutečně pomohlo zákazníkům při nákupu základních potravin a nepřispělo pouze ke zvýšení zisků zahraničních obchodních řetězců,“

dodal. Zástupce obchodníků Tomáš Prouza, prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu, na svém twitterovém účtu ujistil, že obchody nižší DPH „plně promítnou do cen“.

Výrazněji zdanit chce vláda Petra Fialy (ODS) naopak neřestí jako lihoviny, tabák a hazard, u nichž by spotřební daň v příštím roce měla vzrůst o deset procent. Kritice se jí ale dostává za udělení výjimek pro tiché víno, u nějž spotřební daň zůstala na nule. „Jsem rozhořčen. Zejména neférovostí, kdy vláda dává moravskému politickému Palermu u vína dárek, zatímco pivařům, sladařům, pěstitelům ječmene i minipivovarům dává přímo pěsti mezi oči (zvýšení spotřební daně na lihoviny a zvýšení DPH u točeného piva na 21 procent),“ uvedl Luboš Kastner z Asociace malých a středních podnikatelů.